

Polianthe Sacre.

finis, dilexit eos. Cajetan. in Jon. *Dormit iam, & requiesce.* Matt. 26. 45. O grandis amor! verè in finem dilexit eos, cum in tanta poftis agonia, corum procurat quietem. S. Bonavent. Medit. vita Christi c. 75.

Sciens IESUS, quis venit hora eius &c. Joan. 13. 1. Horologium, antequam hora sonet, moderate progradientur in circulo suo, lenteque ita facit: cum autem hora accedit, ita accelerat, ac tam crebroius facit; ut disvolvi tonum, corrue, & perdi videatur. Christus, divinum horologium, & vita nostra sapientissimus moderator, & rex, antequam hora eius accederet, moderate res faciebat; ut inter eas efflet aliqua distans: modo pradicabat, modo infirmos curabat, modo defefus iter faciebat, modo pro peccatis nostris in montibus Patrem exorabat. Quando vero venit hora eius; ita accelerabat, ut totus disvolvi, & prae amore liqueficeret, videbatur. Jam agni oenam celebrabat, jam Discipulorum pedes lavabat, jam se illis in cibum tradebat, jam eos dulci predicatione consolabatur. Philipp. Diez fer. 5. in Coen. Dom.

Christus tuus in vita dilexit, & amorem uique in finem perdixit: non solum usque in finem vites, sed usque in finem etiam amoris. Tres sunt gradus amoris: I. Cum amicus pro amico divitias ponit. II. Cum honorem in periculum adducit. III. Cum vitam in discrimen pro alio offert. Christus omnes suas divitias nobis dedit; immo corpus ipsum in cibis Angelos ad ministerium. Fecit honoris factum affectus totum ignominiam. Tandem vitam oblitus, non pro amicis solum, sed etiam pro inimicis, Rom. 5. 8. *Commentat anem Charitatem suam Deus in nobis,* Id. ibidem.

§. IV.

Amor Christi in nos comparatur Matri ob tenerum nos in amorem.

Ex Veteri,

*A*paratu Dominus Gen. 17. 1. Hebr. *Eladdai*, q. d. ego sum fortis, & liberalis. *Das*, id est, sufficientia. Alii Deum volunt à dando dicti, sicut Jovem à juvando. 2. Saddai idem est, quod ubiq; magis, q. d. magnus, quod feliciter dulcis sit, ut lac; quidque omnia eo charitatis affectu nutriat, quod mater infante uberibus applicando foveret. Cornel. à Lap. in Gen. 17.

Meliora sunt ubera tua vino. C. 1. 1. Cur petens osculum, quod ore fit, non ait: quia meliora sunt labia tua vino; sed dicit, ubera? Locò uberum multi legunt, *amores tui*; nam vox Hebreo *deg*, tam ubera, quam amorem, significat: & quia ubera pectus circumsepluit, quod est amoris fides, pro amore etiam ulteruntur. Mortis igitur dona & amores Dei, ubera vocantur cunctis aliis amoribus melliores, & preiosiores. Quid est Incarnationis Verbi, Adventus Spiritus Sancti, Lex Evangelica, Baptismus, Preuentio, Eucharistia? nulli amores Dei nisi Ludov. de Ponte hic. Ubera ei attribuit, quae ad matres spectant: ut intellegamus qualiter amoris ejus. II. 4. nūq; ad *fructuam* &c. Coetera matres tantum nōn membris suetum intra uterum gestant, fovent; post partum tribus tantum annis lactant, facies involvunt, portant brachii, cum ex ludent, oscularunt &c. At postquam filii adolescent, multa itorum cefant. Non sic Deus noster; sed tamquam pliflora mater haec munia nobiscum multo excellentius exercet per omnem aratem. Id. ibid. Exhort. 3. §. 2.

Oculum &c. quia meliora &c. id est: utinam jan amorem Matris erga me offendat: quia tua, o Domine! materna ubera omnibus aliis amoribus, & delectationibus, sunt meliora. Idem ibidem.

Meliora sunt ubera tua &c. Doctrina, & lex tua; quam vim nondrox Legis antiquis & minis, quibus me terreas, Malo amore duci, quam timore; spē premiorum, quam mea suppliciorum. Id. Exh. 7. 8. 2.

Oculum me &c. Petri sponta sub metaphora osculi adventum Fili Dei in carne; sub eadem etiam perit adventum Spiritus Sancti. S. Bern. 8. in Cant. Spiritus Sanctus iure optino Patris & filii, vocatur osculum; quo se invicem oscularunt; & quasi figura illius divini amoris quo se invicem semper amant. Attende Dei Patris maternalum charitatem: cùm enim mater lactans filium uno ubere, fille fatidens illud refutat; non indignatur, nec infantum dererit, sed potius mulet, fovet, ac, ut placet illum, abscondit illud ubere, & alterum profet, leniter invitans, & fugat. sc̄. Deus Pater, cùm in Mundum misit unigenitum, ut lacte sua doctrina eum lactaret; Iudei, ad quos tunc missus est, ejus doctrinam, & vitam, fatidicentes, eum omnino respuerunt: Misericordia tamen, tamquam pia Mater, hoc uber absconde in Afcensione; & in Pentecoste protulit alterum uber, mitens ad eos Spiritum Sanctum. Id. hic Exhort. 8.

Dicit Sion, dereliquis me dominus &c. nanquid obliuisci potest &c. Il. 49. 14. 15. Non dubium est, quin congregatio Sanctorum, qua prius fuerat in Iudeis, & à Domino derelicta est, ita commemorat; & voce lacrymabilis conqueratur, se esse derelictam. Cui respondit Deus naturali uetus similitudine: si potest fieri, ut mater sui oblificatur infantis, & ad partum viscerum suorum non fleatur misericordia; & ego oblificar tui. Plus

aliquid dicam: *et si illa obliuiscitur, vincens mundis duritia jura natura;* ego tamen non obliuiscar creature meæ; & sanctorum animas semper in meo corde retinebo. S. Hier. hic.

Nanquid potest &c. q. d. non potest &c. Quis amor materno amori est similis? Er tamen videtur, quod divinus maternum amorem excedit. Ergo si non timer homo ad matrem accedere, quam offendit; ed quod ex natura filium diligit: mulcē minus timere debet redire ad elementiam summi Patris: de quo certum est, quod magis quam mater in infinitum nos diligat. S. Bonavent. serm. 74.

Ex Patribus.

Ad manūm Patris, que curarū oblivionem inducit, nempe Verbum, configimus. Clem. Alex. I. 1. poedag. c. 6.

Quis paſtor uox proprius pacifici crutorum? & quid dico, paſtor? Matres multa sunt, quae post partus dolores, filios tradunt nutritibus. Hoc autem ipſe non est paſsus; sed ipſe nos proprio ſanguine pacific, & per omnia nos ſibi coagmant. S. Chrys. ad pop. Antioch. hom. 60. ad pop.

Redit parvuli ad finum matris veſtræ, eternæ ſapiencie; ſuigite larga ubera pietatis, Dei: tranſacta plangite, imminentia vitate. S. Greg. hom. 25. in Evang.

O Mater amorum o Domine Jeſu Christe! S. Idiota de div. am. 6.

Præcellit omnem maternum, ac filiale, affectione Verbi Dei intensa charitas: neque humano valer explicari eloquo, quo circa unumquemque moveantur amore. S. Laur. Juſt. de triumph. ag. c. 5.

Christus offendens perquam amabilem ſinum divini ſui amoris anime devotæ, totam ad ſe attrahit, colligit, &, ut ita compacit omnes potentias illis in gremio ſua dulcedinis pliflorum maternæ. Deinde ardens amor comprimit animam, & astringit ſuper ſuavitatis ſua labia, & ſuper ubera omnibus deliciis affluunt: deſcolans ſacrum oris ſu oculu dat ſuas mammillas, vino quoq; meliore degundatas, ac ſugendas. S. Fran. c. 1. Sal. de div. am. I. 7. cap. 1.

§. V.

Idem Amor Christi in Euchariftia:

*C*omedite amici, & bibite, & inebriamini charitatem. Cant. 5. 1. Inebriamini, id est, ſatamini. Pro charifimi Hebreo. Dodim. amores, id est, ſumus dilecti, & quod ad ubera paſſi. Poſtet quoq; Dodim, accipi in ablativo; ut vertas, inebriamini amoribus, vel uberibus. Per amicos & charifimos. S. Gregor. & intelligi quilibet Fideles & iugos, qui hinc invitatur à Christo ad Euchariftiam lynam: illi enim ſu ſpirituali gultu, & dulcedine, qua inebriat animam, ut, omnium oblitia, non nif Christum cogite, & amet. Corn. à Lap. hic.

Lac concepiente. 1. Petri 2. 2. Quodnam hoc lac? Clem. Alex. I. poedag. c. 6. per la veibale, (ſi enim ipſe verit) accipi Verbum incarnatum. Alii per lac accipiunt Euchariftiam Id. hic.

Quasi infantibus ille, qui erat Panis perfectus Patris, lac nobis ſemiperfipit, quod erat ſecondum hominem ejus advenit, ut quia manilla carnis ejus enutrit, & per talem latrationem affuti manducare, & bibere, Verbum Dei, & eum, qui est immortalitas panis, qui est ſpiritus Patris, in nobis ipſis cum continere poſsumus. S. Irenaeus I. 4. c. 74.

§. VI.

Idem Amor Christi in Paſſione, & Cruce.

Ex Veteri, & Novo.

*D*e uero tuo: Genet. 15. 4. Omnes fideles nati ſunt de utero Christi: quia eos per Paſſionem in Cruce peperit, cùm de latere ejus ſanguis noſtræ redemptio, & aqua noſtræ ablutionis, exiuit. Hugo Cardinalis.

Collidebanit in uero ejus parvuli Gen. 25. 22. Tunc crucifixi ſunt cum eo duo latrones Matth. 27. 38. Videut mihi Crucifixus, Rebecca non abſtimens, qui in ſupremo illa luſta doloris, ut parturientis Efa ſimil, & Jacob, patitur in uero utero charitatis coluſtantis. Dum enim alter ī latronibus Christum blaſphemantem increpat; planè fratrum luſta inflatur. Sed Christi eō, non ſu ſed noſtrā ſterilitate, infoſcindit partus, quam Rebecca; quod illa amboſ in lucem edit, Christo verò ex geminis

Titulus XIII. Amor Christi in nos.

biſt acer ad gehennam; alter ad regnum nasciuntur. Porro Rebecca ſemel pertulit in foetu luſtam; Christus vero ſemper paſſus est in pof roborum cum probis, pro ſe, & contra ſe, concertantium certamen. Oliv. I. 10. Strom. hic.

In me ſit iſa maledictio. Gen. 27. 13. S. Isidorus Pelufi. 2. ep. 58. Rebecca Apollifca, uſi loquar, animi magnitudine, prædicta, imprecationem ſuicere minime dubitavit; ut ipſius filius benedictionem confequeretur. Arque bonis quidem ipſi cedebat, malis autem ipſa ſuſſeretur parata erat, dicens: *in me ſit iſa maledictio, fili mi.* Ecce Crucifixi pliflorum maternam charitatem; qui in cruce extensus, & confotatus, pro nobis maledictus factus, imprecationem ſuicere non dubitavit. Atque bona quidem diſcipulis, & omnibus hominibus, cedebat; malis autem, dolores, opprobria ipſe ſoluſtiniuit. Did. Baeza I. 1. cap. 9. §. 10.

Expandi manus meas. Psal. 142. 6. Extendit manus in cruce ad amplexandum nos; & tu nos ipſum amplectamur in amore, ſicut mater extendit brachia ſua, ut puer ad cam amplectendum veniat. Hugo Cardin. in Psal. 77.

Cerva charifima. Proverb. 5. 19. Christus assimilatur cerve propter modum pariendi, incurvantur enim cerva, ut parat Job 39. 3. Sic Christus, ut pareret nos DEO Patri, incurvantur fe, id est, humiliavit; ſorram ſervi accipiens, uile ad mortem Crucis. Id. hic.

Sub arbore maleſitavi te. Cant. 8. 5. Septuag. Arab. & alii ex Hebreo vertunt: *ibi magno dolore, & cruciata, parturit te materna tua.* Ap̄te Titelmann ſi expōnit: In Cruce CHRISTI materna pietas, & misericordia, quaſi mater puerpa, te parturit immeno cruciati. Cornel. à Lapid. hic.

Qui paromia à me uero. Iff. 46. 3. Nota familiariter ſe dicit Christus Matrem: peperit enim nos cum dolore magno, in lecto duro lati, id est, in Cruce. Eſt ergo Christus mater: nihil omnis est Pater; fed Pater creando ex nihilo, mater pariendo in dolore. Hugo Card. in Gen. c. 15. vi. 4.

Mulier, cum parit, tristitiam habet. Jo. 16. 21. Appōtit Christus Paſſionis, & mortis ſu tempus comparat parturitionem, reſurrectionem vero gaudio poſt partum. Christus enim in Paſſione crucifixus fuit doloribus, & angoribus, ad infar mulieris parturientis; at peracto partu, cum le merito mortis ſue refugientem vidit, nosque ſimiliter refutare cognovit; miragibus ſu, & magno gaudio Apolſtos, & omnes Fideles, perh. id. Corn. hic.

Si tentationem ſentis aculeos, exaltatum in ligno ſerpentem æneum inuerte; & ſuge, nou tam vulnera, quam ubera Crucifixi. Ipſi erit tibi in Matrem; & tu eris ipſi in filium. S. Bern. ep. 35. 1. ad Hugonem Novitum.

Mater omnium viventium in Cruce pendens Sapientia, DEI latuſperit; ſicque perempto ad vitam ſacraſancti ſanguinis ſu profuſio revocavit. S. Petri. Dam. 2. ep. 18.

Accufabit fontina inſuſita PP. Francifcanos; que rei domeſtifica cauſa ſupellecitem cùm ampliore veller, desiderabat reſceptum in illum ordinem Doctorem filium ſuum reſtitui; & filius materni lacrymis factus cercus coram Crucifixio orabat, quafī valideretur, ſeu veniam petret diſcedens, ſub ſpecioſo titulo Matri in opia adjuvanda. At final ex aperto Christi latere ſanguinem, ſimul ex ejus ore voces, advertit: ego te carius natiui, quam mater tua: non me debes defere proprie matrem. Valit cordi roborando ea vox, & illa inflatione ſancta nullis matris artibus potuit dimoviri. S. Antonius 3. p. tit. 24. c. 9.

§. VII.

Amor Christi com munis, & equalis in nos.

Ex Veteri.

Ego sum DEUS Pater tuus, DEUS Abraham, & DEUS Iacob, Exod. 3. 6. Curſingulorum Deus ſe dicit, & eorum unicū; ac fi non ſimil omnium exiſteret; & tu bone omnipotens; qui ſic curas unumquemque noſtrum, velut ſolum eures; & ſic omnes, tamquam ſingulos curares, & diligere, S. Auguſt. lib. 3. cap. 11.

Deus Abraham, Deus Iacob, & Deus Iacob misit me. Exod. 3. 15. Orig. hom. 22. in Marth. non dixit, Deus Abraham, Isaac, & Jacob; ſed Deus; Isaac, Deus Jacob, Abraham Deus, Abraham totum habeat Deum, Isaac totum habeat Deum, Jacob totum habeat Deum: ideo non dicitur in commune Deus zorū; quia ſinguli corum totum habeant Deum. Ita Deus eſt omnium, ac ſi ſuniuſuſque eſt Deus tantum. Sylv. in Joan. 12. 9.

Potes ſup̄ manu ſane peneſe Proprietatis in confiſculu me ſemper. Exod. 25. 30. ſed cur 2. & non plures? nec pauciores, & pars magnitudinis, ac ponderis? Reſpondet Abulensisq. 10. in cap. 12. Marth. quia referantur pro tibi, tribibus Iſrael: & ſi unum panis eſt major altero, putaretur, quod aliquis tribus erat apud Deum major, quam alia. Did. Niff. 5. Dom. 13. poſt Pent. §. 1. S. Chrysost. 2. de Aſcenſio. Elias ascends pallium reliqui Elias: Iefiſ autem ascends, gratiarum dona in Diſcipulos dimiſit; quia non unum prophetam, ſed infinitos Elizos, eſciunt; atque multo, quam ille erat, majores, & illiſtriores.

Exaltat utrū ſunt per me in Deo me. 1. Reg. 2. 1. Non ſimplice dixit in Deo, ſed in Deo me: ſibi ipſi uirgins eum, qui toti orbis communis eſt. Dicēbas Deus. Exod. 3. 6. *Ego sum Deus Abraham, Iacob, & Jacob;* non contrahens ſuum imperium, ſed extenſus potius; quod non tam multitudine ſubditorum, quam eorum virtute, cenſerit vuln. Neque enim tantum Deus eſt, & terre, & mari, & corum, que in eis ſunt, appellari gaudent; quantum ſi Deus Abraham, & Isaac, & Jacob, vocetur. Et quod in hominibus non ſolem, in Deo videre licet, apud homines enim à Dominis ſervi appellationem ſumunt; & ita omnes ex more loquuntur: ille, vel ille Procurator, aut diſpenſator illius, vel illius duciſt, aut laudandi illius Procurator, aut Diſpenſator illius. Hoc autem Praefectus illius Procurator, aut Diſpenſator. Hoc & Paulus dicebat Hebr. 11. 16.

Ideo non confunditur Deus vocari Deus eorum. Quare non erbeſit? quia hospites, inquit, ſunt, & adveniunt. Erant hospites, quod orbem univerſum deprefcent; & parvi facientes terram, ad coſteſem illam civitatem recipiebant. S. Chrysost. tom. 6. hom. de Anna.

Ego flos campi. Cant. 2. 1. id est, Virginis filius. Campi, non horri: quia omnibus volentibus ad deſtabiliter intundunt ſua

Polyanthex Sacrae:

suaviter odorandum; expositus; non in horto; non in lecto; vel in domo singulariter possidendum; vel inclusus. Hugo Card. hic. Fls horti clausi est; fls campi communis est omnibus. S. Bonav. 3. in refut. Dcm. floribus domesticis; qui inclusus sunt; nullus potitur; nisi Dominus; sed quilibet floribus campi pro libitu poterit; quia parvus; & magnis; communes sunt. Did. Stela. la de amo et medit. 31.

Sicut malum inter ligna sylvium Cant. 2. 3. Non dicitur malus confit in horto concluso; sed in aperta sylva. vel sylvis: quia omnes est exposta; omnesque possunt ejus pulcherrimo fructu accepto; ejus fruiflora fragrantia recreari; ejusque dulcissimi fructibus frui. Lud. de Poite hic §. 1.

Ubi columnas mrs. Cant. 6. 8. Intendit sponsus differunt magnum affigere inter reges; & principes faculi; seu quovis homines; & ipsum Deum: quod illi plurimas habent dilectas; in ter quas dividunt cor; & amore; fuisse ita ut quod in pluribus dividitur; eò si minor singulis; at Christus; eti plurimas intra Ecclesiam habeant animas; tanquam sponsas sibi dilectas; ita tamen diligunt; ac unam & unam; sicut omnes; non partiendo amorem. Id. ib. Exh. 3. §. 3.

Ereditate Jerusalen; nō fortē recessit anima meā à te. Jerem. 6. 8. Ubi vides; Deum sicut appellare populi sibi animam; quod ipso omnibus exhibetur. Clem. Alex. Exhort. ad Gent. nullum celatum est Verbum: lux est communis; omnibus illeceps hominibus; nullus est in verbo cimmerius; Quia postrema verba Gentianus Hervetus in Scholios sibi exponit: Cimmerii populi Septentrionales sunt qui; velint; nolint; coguntur perpetuo esse sub tenebris. Did. Niss. Dom. 13. Pent. §. 1.

Ex Novo.

Ubi es; qui natus es? Matth. 2. 2. Sed ibi enim non invenierunt. S. Cyprianus: injuriam facitis Divinitati; si illam in dominibus queritis. Non querendus in domo privata; sed foris: quia fls campi communis omnibus. Paolotti in festo Circum-

Pater noster; qui es in celis. Matth. 6. 9. Hugo Card. noster dicit; non meus: ut ostenderet; quod non unius; sed multorum. Pater est; & in hoc sublevat; & confortat; spes nostras. Pater quasi centrum domus suis; & centro linea ducuntur aequales; ad circumferentiam. Pial. 127. 3. filii sui; sicut novilli olivarii in circuitu mensu tuo; non est unus in angulo. Lud. Alvarez Joseph illustr. Ill. 50.

Quia dominus his opes habet. Matth. 21. 3. Necesse fuisse hominum unus Creator; tanti ducit Deus unum hominem; ut cum ipso quodammodo omni posidere videatur. Nam ipso nihil. Joan. 13. 3. Scis; quia omnia dedit ei Pater in manu. Theophylact. hoc est; quod credidisset ei homini cuiuslibet salutem. Matth. 21. 3. Ecce rursus venit ibi. Nota particulas: dicit filii; tuus; tibi. Cur non dixit: venit omnibus? ut suum culibet homini ostenderet affectum; culibet homini se totum dare; quia quilibet Deo omnia esse videtur. Ant. de Escobar tr. 3. Colloq. Chr. 1. obs. 3.

Et multi in nivis raro eius gaudebant. Luc. 1. 14. Quare dicitur; quod multi gaudebunt; & non omnes? Res. Beda hic: notandum; quod nato Precurse multi gaudebant; nato autem Domini annuntiatus angelus gaudium magnum; quod erit omni populo; quia feliciter hic salutem multis praedicare; ille omnibus; qui velint; venit donare. Hoc enim dicerunt in falta; & bonum datum a Deo; & ab homine: quod enim est a Deo largotrade; ad omnes se extendit; quod vero ab homine; ad paucos. Sic ut dicit angelus Zacharias: uox tua Elisabeth pars tibi filium Luc. 1. 13. at. Virginis: ecce conceperis in utero parvus filius. Luc. 1. 13. Sed cur sic Zacharias; non est appossum tibi? S. Chrys. f. 1. 12. quia sanctus uocatur Filius Dei. Qui filius Dei est; omnibus nascitur: filius vero hominis particularibus tantum; scilicet tibi. lib. Sylv. hic q. 19.

Misericordia angelus Gabriel à Deo in civitatem Nazareth. Luc. 1. 26. Quare Nazareth eligitur; ad verbū incarnationem? R. ex Beda l. de locis Sanctis: Nazareth muros non habet; ideo generatur in ea rex cieli & terra: verum non rex debet esse in loco patenti; & manifesto; ita ut nullum detur impedimentum; quod minus nisi posse ad eum accedere. & ideo dicitur filii campi. Sylv. hic q. 14.

Saluus uox Elizabet. Luc. 1. 40. Cur Christus Joannem; & non alium; uisit? Venit Dominus in utero matris sua ad Joannem; & postquam natus est; venit ad Simeonem; Luc. 2. 25. Magna Christus in universalis hominum miseria pressus; & profundius se immergit: id est habuit; & omni habitu; inventus est; ut homo: nec in eo; quantum ad naturae debitum; signum aliquod singularitatis apparuit. Sylv. in Lue. 4. q. 7.

In templo edens in media Doctrinam. Luc. 2. 46. Fons qui in media platea cum suis patet; plus commodi omnibus afferit; quam qui absconditus est. Ita Christus semper reperiatur in medio. Did. Stella hic.

Et descendens cum illis sicut in loco campi. Luc. 6. 17. S. Bo-

navent; descendit; & sicut in loco campi; piano; & com- munis: ut omnes possint accedere ad audiendam sapientiam ejus. Sylv. hic q. 1.

Spiritus; ubi vult; spirat; & uocem eius audis. Jo. 3. 8. Cur spiritus; Dei magis spiritus sive aeris; ac venti; quam ignis; aut aquae; nomine describitur: ut infraueniat; quam communis vellet esse: nam cetera elementa quidem ad unius pertinere dominum possunt; ut dicat; mea est haec aqua; meus ignis; mea terra; verum; meus est hic ventus; meus aer; nemo verè dicere potest; cum haec nullius private jurisdictioni subint. Did. Nyss. Dom. 1. Quadr. §. 6.

Vulnus foveas habent. Luc. 9. 58. O vulnera cali nidor. Filius Dei ubiquie in medio. Ipse non habet nidorum; foveam ignorat; angulum nequit; locum illumigit; unde pateat omnibus. Petr. Dam. ferm. de S. Victore.

Multis autem tunc cunctis plantibus. Luc. 12. 1. scilicet Christum; ita ut ipsi fuerit in medio eorum; nullum repellens; Dionys. Carta. hic.

Transflit per medium Samariam. Luc. 17. 11. Deus communis omnibus. Transflit per medium Samariam; Galilam; ut pari munera lumen suum quaeverum explicaret; pariterque se omnibus exhibetur. Clem. Alex. Exhort. ad Gent. nullum celatum est Verbum: lux est communis; omnibus illeceps hominibus; nullus est in verbo cimmerius; Quia postrema verba Gentianus Hervetus in Scholios sibi exponit: Cimmerii populi Septentrionales sunt qui; velint; nolint; coguntur perpetuo esse sub tenebris. Did. Niss. Dom. 13. Pent. §. 1.

Pax vobis Luc. 2. 4. 36. Quarit S. Laur. Just. I. de ag. Christi c. 26. cur in privatibus apparitionibus Christus non sit precatus pacem? Respondet: proprie: nè tollendo pacis materialis diabolus inventret; quemadmodum & prioribus; ita & reliquis; volunt aprecari. Per pacem in Christo muros: ut icas; sacrificium esse commune. S. Leo ferm. 9. de Paflone: ut Crux Christi; & bono; intendit. Incerto auctore.

Ista pax Jerusalen; nō fortē recessit anima meā à te. Jerem. 6. 8. Ubi vides; Deum sicut appellare populi sibi animam; quod ipso omnibus exhibetur. Clem. Alex. Exhort. ad Gent. nullum celatum est Verbum: lux est communis; omnibus illeceps hominibus; nullus est in verbo cimmerius; Quia postrema verba Gentianus Hervetus in Scholios sibi exponit: Cimmerii populi Septentrionales sunt qui; velint; nolint; coguntur perpetuo esse sub tenebris. Did. Niss. Dom. 13. Pent. §. 1.

Pax vobis Luc. 2. 4. 36. Quarit S. Laur. Just. I. de ag. Christi c. 26.

Quia dicitur illi hanc novam; aut dele me de libro tuo; quem scripsi. Ex. 32. 32. Quid voluit Moyses; cum se deleri de libro Dei voluit? Rupertus ait; tanundem fusile; acsi; confundens illius renuntiatur; ac nolle illo deinceps familiariter se uti; dixit. Dulcis quedam communio fuit; & amica similitudo; nata ab experientia: quia Moyse didicerat; quantum Deus oblectetur cunctitudine hominum. Rupertus ait: videre sibi velut; Majestate ecclesie omnibus; ac terris tremendam; de filio suo surgere; & accedere vulnerato corde; & rogare amicum; quasi discidentem; nè deserat se; dicenteque: ego orendam tibi nonne bonum. Did. Niss. die Jovis S. §. 6. Id. in illud: sum dilexissimus tuus. Tanti estimor Deus hominem; ut velut oblitus angelorum; totas suas delicias in unius hominis conuertendis positas habeat.

Delicia mea est cum filii hominum. Prov. 8. 31. S. Laurent. Just. ferm. de Euchar. exhibuit se; ut tue peregrinationis fit comes; ignorantis tue lux; infirmatis tue remedium; tunc habitat; de te latetur; suis tecum delicis perfundat; quemadmodum teflatur: *delicia mea & tu.* Non quidem ut suas a filiis hominum carptet delicias; sed ut cum filiis hominum communiet proprias; Aloys. Novar. Agn. Euch.

Indica mihi ubi pafas; ubi cubas; in meridi. Cant. 1. 6. Cui sponsus: *spigas et pafas et pulcherrima mulieris; agredere;* & abi. v. 7. q. d. sit Iustus Orgelit. Nè oberves; me extra te quadro-ullo modo; in te quippe; ubi haecnon non quererat; tamquam in meridi; requieco. Fieri ne potest; ut hoc ignore; & queras; ubi ego quiescam? Teipsum certò ignoras; que necis; quid in te conquiesco: qui omnis est in te una; ac folia quies; omne solarium; & oblectamentum. Idcirco noli deinceps querere; ubi cabem; in te enim requiesco. Did. Niss. die Lovis S.

Ostende mihi faciem tuam Cant. 1. 12. Quid exigis a dilecta dñe lete; numquid non sapius decorauit faciem ejus vidifici; cum dimidisti ei; pulchra et amica mea Cantic. 1. 14. pulchra sunt genitrix v.

9. Numquid non vocem ejus audifi; qui crebro tibi locuta est; cum dixit: *occulum meum oculum tuum facit Cant. 1. 1. trah me pōe;* v. 3. pulcher es dilecte. Cur ergo rufus petis: ostende mihi faciem tuam; in modo templi tu. August. legit: in modo populi tu. Dat. 1. 10. *Tunc dominus meum regem.* Quid metet Eunuchus? omnibus pueris aquiliter provideat; jucundus fuerit: si ergo iniquitatis iudicium marci diuinus vultus exhibeat; capitalem timet pueram. Alvarez Illustr. 50.

Sigis; sibi. Jo. 7. 37. Non dixit; si qui stiunt; sed singulariter ad unum stiuent in invitandum se accinxit. Chrysostom. qui quis desiderat; hunc solum voco. Profecto; si vel unus homo stiunt; hunc voco; ut me totum impendam.

Ego sum tuus Mandu. Jo. 8. 12. Deus est communis omnium. q. d. ex mente Hugois; & Tolotti: Sum lux Mundi; non Gallarum tantum; non Palestinae; sed Mundus totius: illuminans scilicet Mundum lucenature; fortunae; gratiae; doctrinae. Did. Niss. Sabb. post Dom. 4. in Quadrag. §. 1.

Ego sum via. Jo. 14. 6. S. Thom. I. 2. de regim Princip. c. 12. viae communes sunt omnibus: iure quodam naturæ; propter quod prohibentur a nemine occupari; nec illa prescriptione; nec ultro quocumque temporum curia; jus de eisdem posset aliqui acquiri.

Si est in medio Jo. 20. 19. ad eam participationem; & vi-

sionem communem discipulis se condonans; & eos saluat; fatu-

tione; quo eos alios docuerat salutare. In quaenamque domum & tunc.

Agnes; qui est in medio throni; id est; in finu Parclis; in utero Virginitatis. 12. 6. quia magna in medio tui sanctus Israel. Anton. de Pad. Dom. 1. Pafch.

In similitudinem hominum factus Philipp. 2. 7. hominum dicit; non hominis: quia nullus singularis hominis formam in se suscepit; sed omnibus coequavit. S. Bern. ferm. de Paf. Dom. & postquam natus est; venit ad Simeonem; Luc. 2. 25. Magna Christus in universalis hominum miseria pressus; & profundius se immergit: id est habuit; & omni habitu; inventus est; ut homo: nec in eo; quantum ad naturae debitum; signum aliquod singularitatis apparuit. Sylv. in Lue. 4. q. 7.

In medio candelabrum aureoram. Apoc. 1. 13. Christus tam in veteri; quam novo testamento medium tenet. If. 12. 6. magna in medio tui sanctus Israel. Joan. 1. 26. medium uerbum fecit.

In medio candelabrum; id est Ecclesiarum: ut ostendat; se omni-

Titulus XIII. Amor Christi in nos.

omnibus esse communem; & a nemine recedere longius; ad neminem accedere proprius; sed omnibus æqualiter adest; & profunde. Galfrid. Alb. tr. 34. non diffidemus; vel excusemus in medio est; omnibus se offerens; omnes; vocans. Quod si filie in medio est; quid tu miser angulum queris; diverticula captas; omnibus se Christus exhibet; medium omnibus offert auxilium; & exemplua. Sylv. hic q. 4.

§. I X.

Liberenter nobiscum manet.

Ex Veteri.

A ut dimittit illi hanc novam; aut dele me de libro tuo; quem scripsi. Ex. 32. 32. Quid voluit Moyses; cum se deleri de libro Dei voluit? Rupertus ait; tanundem fusile; acsi; confundens illius renuntiatur; ac nolle illo deinceps familiariter se uti; dixit. Dulcis quedam communio fuit; & amica similitudo; nata ab experientia: quia Moyse didicerat; quantum Deus oblectetur cunctitudine hominum. Rupertus ait: videre sibi velut; Majestate ecclesie omnibus; ac terris tremendam; de filio suo surgere; & accedere vulnerato corde; & rogare amicum; quasi discidentem; nè deserat se; dicenteque: ego orendam tibi nonne bonum. Did. Niss. die Jovis S. §. 6. Id. in illud: sum dilexissimus tuus. Tanti estimor Deus hominem; ut velut oblitus angelorum; totas suas delicias in unius hominis conuertendis positas habeat.

Dominus non agitat novem in deserto. Luc. 15. 4. Dominus coenum vocat defertum: quia ibi; quod maximè diligerat scilicet. Non magis tu ab illo fugis; tu abfede; non recedat ille. Nimirum tan solers est peccatoris venator Christus; ut fructu illum fit declinatur; & quique iniquem habebit a tergo monenter misericordiam. Videlicet Petrus; tam cupidus salutis nostra. Domini evitare non posse; nisi forte fatigatus ipse recedat. Samaritana id teftatur & latro; illa in contumeliam Magistrorum experita; hic inter blasphemias nascit Salvatorem. Oliv. Strom. I. 13. hic.

Dominus non agitat novem in deserto. Luc. 15. 4. Dominus coenum vocat defertum: quia ibi; quod maximè diligerat scilicet.

Non enim te pafas; ubi cubas; in meridi. Cant. 1. 6. Cui sponsus: *spigas et pafas et amica mea Cantic. 1. 14. pulchra sunt genitrix v.* 9. Numquid non vocem ejus audifi; qui crebro tibi locuta est; cum dixit: *occulum meum oculum tuum facit Cant. 1. 1. trah me pōe;* v. 3. pulcher es dilecte. Cur ergo rufus petis: ostende mihi faciem tuam; in modo templi tu. August. legit: in modo populi tu. Dat. 1. 10. *Tunc dominus meum regem.* Quid metet Eunuchus? omnibus illeceps; tam illi uirtus solitudo; tam aperte. Illo hodie beatorum spirituum corona comitatus; tam aperte solitudo. Istud in festo hic. Exh. 50.

Quia pulchra es amica mea! Cant. 1. 14. & mox subdit: *veni de Libano; pon paes; veni; v.* 8. Cum canat pulchram; ut ulti- que cum prestante loquitur. Cur ergo; tamquam ad absentem; dicit: *veni! S. Bern. s. 29.* In can. vehementis affectus argumentum est; quid tertio vocat. Vocat canum non quid aberet; sed quia aliquantulum distat; præ amore propinquiorum sibi cupit; etiam parvam distantiam non ferens. Sylvreia in Joan. c. 20. quid. 6.

Vnde granum frumenti cadens in terram morem fuit; ipsum solum manet. Joan. 12. 24. Quomodo Christus promisum latroni paradisum dedit condicō tempore; *bodie & sanguinem.* s. 4. cum non obtinerit; nisi elapi 40. diebus. Illo hodie perexit Christus ad limbum. S. Anastasius Sinaita qu. 73. de bona latrone: ille primus; volupsum locus paradisi vocatus est; quia Dei delicti sive ejus cum filius hominum; ubi cum illis sit; secum habebit paradisum. Unde ideo paradisi nomine limbum hic appellata videtur: quia ibi cum hominibus erat. Paolotti in festo Nat. Dom.

Nisi granum frumenti cadens in terram morem fuit; ipsum solum manet. Joan. 12. 24. Quomodo Christus promisum latroni paradisum dedit condicō tempore; *bodie & sanguinem.* s. 4. cum non obtinerit; nisi elapi 40. diebus. Illo hodie perexit Christus ad limbum. S. Anastasius Sinaita qu. 73. de bona latrone: ille primus; volupsum locus paradisi vocatus est; quia Dei delicti sive ejus cum filius hominum; ubi cum illis sit; secum habebit paradisum. Unde ideo paradisi nomine limbum hic appellata videtur: quia ibi cum hominibus erat. Paolotti in festo Nat. Dom.

Cum granum frumenti cadens in terram morem fuit; ipsum solum manet. Joan. 12. 24. Quomodo Christus promisum latroni paradisum dedit condicō tempore; *bodie & sanguinem.* s. 4. cum non obtinerit; nisi elapi 40. diebus. Illo hodie perexit Christus ad limbum. S. Anastasius Sinaita qu. 73. de bona latrone: ille primus; volupsum locus paradisi vocatus est; quia Dei delicti sive ejus cum filius hominum; ubi cum illis sit; secum habebit paradisum. Unde ideo paradisi nomine limbum hic appellata videtur: quia ibi cum hominibus erat. Paolotti in festo Nat. Dom.

Conversens caput est. Act. 1. 14. Christus Dominum per 30. dies; & noctes; abstinentia separavit ab hominum conforto. Matth. 4. 2. quotidie dies post refluctationem cum iis conserveratur; & manducat. Sylv. hic.

Deinde fuit s. Cor. 15. 24. Paulus; cum successus Ecclesie memoraret; ait; laboris illius gloriose fini destitutos; deinde fuit. v. 2. Et quid post haec fuit? ut Deus regnet; scilicet cum tradidit regnum Deo Patri. ib. Petr. Dam. opif. 15. c. 6. tradidit regnum Deo Patri nihil aliud est; iuxta sobrium intellectum; nisi producere Credentes ad contemplandam speciem Dei Patris. Mirum dictu! ut regnare Deo Patre tunc feratur; cum homines sancte penes se habent; quibus imperet. Nimirum homines tandem tunc societas facit; & coniunctio societas adeo oblectatur; ut tunc dum regnare sibi videatur; cum illos presentes habet; & velut solus agat; sibi inter medios angelos; quando sine hominibus agit. Did. Niss. Sabb. post Cin. §. 4.

Qui descendit; ipse est. Ephel. 4. 10. Quomodo dicit possunt impleri celi per hoc; quod homines iis fuerint invecti ut ibi habitent. Id cum sententi habere videatur: quasi; ante hominis in celos elevationem; deferti fuerint celi; & majestas; qui illos habitabat; foliaria; ut necesse fuerit; eò adduci homines; qui omnem inanitatem explorent. Nonne magna copia & penitabique numero; habebat angelos? Defertum illi coelum videatur; nisi hospitem habeat hominem. Id. ib.

Cenabos cum eo. Apoc. 3. 20. Joachimus Abb. Bené se in hoc loco cenare potius; quam novum testamento medium tenet. If. 12. 6. magna in

medio tui sanctus Israel. Joan. 1. 26. medium uerbum fecit.

In medio candelabrum; id est Ecclesiarum: ut ostendat; se omni-

omni. Philip. 2. parte Quadrag. Dom. in Septuag.

Ecc Ego uobis sum sicut. Matth. 18. 20. Sic est Christus cum Ecclesia: per gratiam inhabendo corda fidelium. 2. Per Sacramentorum praefatim. 3. Per continuam providentiam; protectionem; atque multiplicem efficientiam sue potestatis ac pietatis in nos. Dion. Carth. hic. *Ecc ego uobis sum;* scilicet in Sacra- mento Diei. 2. parte Quadrag. Dom. in Septuag.

In templo edens in medio Doctrinam. Luc. 2. 46. Fons qui in media platea cum suis patet; plus commodi omnibus afferit; quam qui absconditus est. Ita Christus semper reperiatur in medio. Did. Stella hic.

Et descendens cum illis sicut in loco campi. Luc. 6. 17. S. Bo-

nabavent; descendit; & sicut in loco campi. Luc. 6. 17. S. Bo-

navent; descendit; & sicut in loco campi. Luc. 6. 17. S. Bo-

navent; descendit; &

Inveni orem, quæ periret. Lyc. 25. 6. Licet orem istam carissimo precepsit; juxta illud 1. Cor. 20. *empsisti prius magno,* hanc tamen emptionem reputat inventionem 3 quia nihil afflans quidquid dedit pro eis inventione: in hoc ostendens immensum amorem, quem habuit ad hominem. Sanctus Bernardus. Senes feni. 51. Letificans nos exhilaratur Christus & pascens pascit misericors; & nostrum potum ac alimoniam, hoc est, doctrinam, proprium cibum existimat. Theophylactus hic.

Nondum venit hora mea. Jean. 2. 4. O Christ! univeros potestimine domine: quoniam dicit horam tuam nondum venisse? nunquid super omnia tempora habes potestatem? *non ob dies, et non a se.* Ps. 73. 16. Dico: licet omnia tempora, & horæ, illas sint; illam tamen peculiariter horam suam vocat, in qua nobis utilis est, aliquod beneficium nobis vult conferre. Sic horam suam horam mortis sua vocavit: quia nobis futura erat utilissima. Quia igitur miraculum, quod facere decreverat, utilius futurum erat hominibus, postquam sibi vimini deinceps cognoscere; horam suam nondum venisse dicit: quia nondum accelerata hora majoris illorum utilitas; & quia major effet illis occasio, illam verum Deum esse, cognoscendi. In quo verbo firmam nobis dat fiduciam; ut, cum ad eum in noctis occassionebus configimur, nec nobis statim subvenient cogitemus; eum non habere dicere: *nondum eff temporis, nondum est tempus, qui hoc, quod a me petis, ad majorem spiritu tuu utilitatem, te oportet accipere.* Id. Dom. 2. post Epiph. Conc. 3.

Et manifestauit gloriam suam Jean. 2. 11. Cur dicitur hic manifestatio gloria suam? quia hoc miraculum Christi Eucharistianum abumbravit: in ea enim mirabilis potentia & gloria eius apparet; dum nobis summè beneficit. Sylv. hic q. 33.

Sicut exaltatus fuero a terra, omnia traham Ps. Jo. 12. 32. Vocans omnia hominem. Non enim catena creaturas, propter hominem, ad se post mortem suam traxit. Et sicut qui amicum filii charissimum, & diu desideratissimum, secum habens, omnias habere afferat; sic Christus Dominus, postquam nos ad seipsum per mortem suam traxit, omnia se habere testatur. Attende, quod Dominus Deus tuus Mundum totum habere non dicitur, quia dico te non habet. Philipp. Dic. tit. Charitas.

Sciens JESUS, quia venit hora eius Joan. 12. 1. Cur mortem suam horam suam vocat? cum homines horam suam, horam prosperitatis soleant vocare? Si effectus Resurrectionis; cum canentes Ecclesia, *hic illi quam fecit Dominus;* contentaneum effect, & horam eius vocari. Examore, res nostras, suas vocat. Nulla hora magis nisi nolita, quam hac: vocat autem suam, quia nostra erat. Vide peccator! quantum te Deus diligat: quia mortem suam, eò quid sit vita tua, horam magna proferitatis effectus judicat; & vult, ut per antonomasiam *hora eius* appelletur: in qua ut tibi servires, tot, tamque mirabilia operatus. Id. in Cœna Dom.

Manifessasti nonem tuum dominum, quos dedisti mihi. Jo. 17. 6. O liberalissimus IESU! id quod tibi tanti stetit, & propero quod tot dolores, tanque crudeliter mortem, pafusas; donatum tibi esse deo? Benedictus, & gloriosus sit tantus amor!

Philipp. Diez. Dom. 3. Pene. Conc. 2.

Pater famili, serua eos in nomine tuo, quos dedisti mihi. Jo. 17. 11. Loquitur de his, pro quibus inmortui est; & quos infinito pretio sanguinis sui acquisivit. Sed quomodo de illis ait, *quos dedisti mihi?* Non enim gratis donati fuere, sed pretio empti? Pro amoris actu opera pars videbantur. At nostra merita ita estimantur; ut per ea dicamus beatitudinem nobis acquirere, & emere. Rich. à S. Viñ. cap. 10. in Cant. Charitas circa eorum fulorem tanta fuit, quod cum eis pretio sue mortis redemisset, non tam redempso se, quam a Patre sibi datus, commemorat: *Pater, quos dedisti mihi:* In tantum de eorum redemptione exultat, ut non putaret magnum id, quod pro eius pertulit; sed videatur eos, quos accepit, datus sibi posteriori in munere, quam emptos pretio, vel recompensatione. Sylv. in Jo. 3. q. 44.

Pater, quos dedisti mihi, vole, ut, ubi sum ego, & illi sis mecum. Jo. 17. 24. *Quos dedisti*, ait. Dicitur vero, quos summis crucifixis 5; at tantus erat amor, ut infinitum premium exhiberet munus acceptum. Rich. Viñ. p. 2. in Cant. 10. ita cum de eorum redemptione exultat, ut non repudaret magnum id, quod pro eis obtulit 3; sed videatur eos, quos accepit, datus sibi posteriori in munere, quam emptos pretio sanguinis, & compensatione. Bæza lib. 4. cap. 4. S. 14.

Canabæ curvillo. Apoc. 3. 10. Intrans Dominus in animam non eocat: sed quia ipsedat anima eocat, ita illi placet, ac si ipse comparat. Philipp. Diez. Conc. 4. felio Corp. Christi.

Oramus in Cantico illo Gloria in excelsis Deo: *gratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam.* Incongrue sic loqui videmur; dicendum Deo potius: gaudeamus propter magnam gloriam tuam: gratias vero agimus propter accepta beneficia. An recte faceret, si Pontifici diceret: gratias tibi ag, quia Pontifex es; sed potius latet, & granulos, scuflas.

Solutio dubit: gloriam suam in maxi-

ma liberalitate collocat; quia sibi summa glorie ducit, semper gratias maximas clargiri. Beatus magis dare. Paoletti l. 3. Post Epiph.

Vide plura tit. Salus. Quies. Liberalitas.

S. XI.

Est Constantius.

Slibet in dilectione sua. Sopha. 3. 17. Id est, stabilis erit in dilectione cui: nullo casu dilectionem suam revocabit, sed, uti lapis in centro, ita Christus in dilectione tui, silebit, & conquiescat. Cornelius hic.

In seum dixit. Joan. 13. 1. Toletus: amicorum hujus seculi amor valde est imperfectus: sed amare incipiunt, certe defunxit, parum amant. At Christus Dominus, etiam ut homo, suos dilexit discipulos & electos. Cito incipit, qui ab instanti sua incarnationis intensissime suos dilexit. Numquid defuit, nec definet, nam nec morte amor ille finitur habuit. Multum, & supra modum, amavit s qui morte, & passione sevissima (quando patres etiam filiorum obliquiscunt) etiam morte comparatur: quia, sicut mors corpus interimit, sic & ab exterioribus delectationibus interime vita clritis occidit. Ven. Beda hic. lib. 3.

Sponsus quidem post primos dies remittit amoris vehementiam; sponsus autem noster nos amar perpetuo, & auctor desiderio: quod non innuens Joannes, vocat sponte, quando sunt summa desideria. S. Chrysostom. Psalm. 5.

TITULUS XIV. AMOR ERGAE DEUM.

S. I.

Figure, & Symbola.

Ex Veteri.

Scala Jacob. Gen. 28. 12. Scala Jacob vera vita devota imago est; & gradus nihil aliud, quam diversi charitatis gradus. S. Franc. Salef. in Philotheca p. 1. c. 2.

Vetus Joseph. Gen. 37. 4. Charitas est vetus Joseph consita omni virtutum varietate. S. Franc. Salef. Ibid. lib. 11. cap. 8.

Apparuit ei Dominus in flamma ignis de medio rubi. Ex. 3. 2. Amor Iustitiae in celo ignis est; qualiter Moyles in rubo vidit, & quem usit, non confundit: in celo enim nihil est, quod non praefatur nisi amicus; in modo domum ipsum amicit. O preciosum margaritam: *quoniam qui inserit homo, vendit omnia, qui habet, & emit eam.* O præstantissimum thelaurum, quoniam qui possidet, etiam omnibus carat, dives est; quo qui caret, est cetera omnia haber, parvus est. Id. ferm. 1. Dom. 17. post Pent. cap. 2.

In dextera eius ignis lex. Deut. 33. 2. hic lex ignea significabat Legem novam, que auctoris; de qua Luc. 12. 49. *ignis veni mittere.* Hinc Greg. hom. 30. in Evang. dextera Dei appellatur Elect. in dextera ergo Dei *ignis lex,* quia Electi mandata coelestia nequaquam frigido corde audiunt; sed ad haec amoris intimi facilius inaudescunt. Cornelius Lap. hic.

Quoniam modum desiderat cervus Psalm. 41. 1. Talis omnino est auctor Dei: qui cum serpentibus carnalum cupiditatem bellum perpetuo gerit, & cunctationibus, vel persecutionibus premitur; ad montem contemplationis fugit, & infirmorum mentibus patienter tolerat; sed præcipue summo desiderio Iesum fit. Bellarm. hic.

Electus, & oper, in plasma eius, Psal. 73. 17. Per hanc tempora significat Fideles, diversa morum qualitate pollentes: alii enim sunt tamquam astas, fidei calore ferventes ad Martyrium ulque perdiuti; alii mansuetudine temperati; tamquam ver, & aquabilis Domino devotione famularum. Casio-dorus hic.

Neomenia, Bucinante in Neomenia ruba. Psalm. 80. 4. Tertia felicitas est Neomenia, id est, noviluna. Tunc autem luna in novari dicitur, cum soli conjugitur, & ab ad concipendum splendorem vel amissi luminis, reparatur. Sol iustitiae Christi, Luna autem primo sancta universalis Ecclesia: deinde quoque fidelis eterna ejus, qui splendor ei gloria, & figura substantie de radice illustrata. Cum ergo quelibet anima sancta Redemptori suo veraciter in amore conjugitur, tunc solemnitatem Neomenia celebrat. B. Petri. Dom. l. 4. ep. 16.

Dominus precioso sua super manum dexteram tuam. Psal. 120. 5. Dextera hominis est amor Dei, & corum, quae Deo faciant, appetitus. S. Prosper. hic.

Hedera arborem, quia sustentatur, & in alnus erigitur, quasi brachis altingit; quia suam ab illa perfectionem accipit. Tu, omnis quipotes, amore Deum amplectere, sine quo nec ad momentum subtiliter potes. Corn. à Lap. in Prov. c. 16. v. 4.

Sagitta. *Quia amore langues.* Cant. 2. 5. S. Greg. vertit: vulnerata sum à dilectione. Oferit hac oratione telum, quod cordi altè infidet. Qui telum autem jaculatur, est dilectio, seu charitas tibi ag, quia Pontifex es; sed potius latet, & granulos, scuflas.

Quæ

Titulus XIV. AMOR ERGA DEUM.

31

Quæ pauli ante tali facta est scopus, nunc scipsum pro telo aperte in manibus Sagittarii. Lxx. ejus sub capite mo. v. 6. quia arcus tenditur, & dextera illius amplectetur me: quia telum dirigit, tamquam sponlam sursum deducens, ad participationem eternitatis. S. Greg. Nyss. hic.

Somnus, Reclinatorium aureum. Cant. 3. 10. Somnus meritò amor appellatur: quia sicut dormiens a visibilibus oculos claudit, & invisibilia contemplatur: ita is, qui Divinitus contemplationi insit, quasi alienus est, & dormit exterioribus; sola spiritualia, & coelestia videns. S. Thom. hic. Dulcissimus est somnus, & suavissimus est, Christum querere. Id. Somnus comparatur amor: quia visibilum appetitus sensum mentis avertit, atque ad invisibilum appetenda convertit: cum ipsi si etiam morti comparatur: quia, sicut mors corpus interimit, sic & ab exterioribus delectationibus interime vita clritis occidit. Ven. Beda hic. lib. 3.

Dabo vobis pecuniam ex vino conditum. Cant. 8. 2. id est, fermentum amorem, variis virtutum pigmentis ornatum. Sanct. Id. hic.

Cuiuslibet affectionis amor est principium. Sanct. Thom. in Job.

Ex Novo.

Nescias fratres tuos, quid faciat dextera tua. Matth. 6. 3. In dextera intelligitur amor Dei, in sinistra vanitas, vel cupiditas Mundi. Quid ergo, *nescias fratres tuae.* nisi: quid faciat amor Dei, non corrumpt, aut perdet vanitas, vel cupiditas Mundi. S. Aug. fer. 6. post Dom. Quinq. fer. 2.

Inventu una præstis margarita. Matth. 13. 46. Unde teambor, nisi tu Domine dedeler amorem tuum? speciosa haec margarita est; & non facile est reperire eam. S. Thom. Villan. tr. de adv. Dom. Nihil in toto domo. Dei amore suo est pretiosus, nihil præstantius. Hoc omnium donorum Dei maximum est, domum super omne domum; quod non praefatur nisi amicus; in modo domum ipsum amicit. O preciosum margaritam: *quoniam qui inserit homo, vendit omnia, qui habet, & emit eam.* O præstantissimum thelaurum, quoniam qui possidet, etiam omnibus carat, dives est; quo qui caret, est cetera omnia haber, parvus est. Id. ferm. 1. Dom. 17. post Pent. cap. 4.

Sedulguis erat in templo, quod non auro exornari volebat. 3. Reg. 6. 22. Cur Deus dominum suum auro exornari voleat? ut ostendat, feo non nisi in animis, charitatis auro splendentibus habetare. Sedes ei coelum empyrium, id est, igneum, indicat in hominibus empyrium, id est, amoris divini amore inflammat, ut habere fedem. Sanct. Bern. ferm. 27. in Cant. necessitate animum crescere, ac dilatari, ut sit capax Dei; & porto latitudine ejus dilectio ejus. Barradius Dom. Pent. tom. 4. l. 4. cap. 7.

Sedulguis sua regina. Cant. 6. 7. Reginæ restè dicuntur illæ animæ, que perfecta charitatis sunt: in eo videlicet, quod dilectione frequentes, nihil terrenum; sed ipsum solidum quarunt, nec proper metum gehenna; sed proper amorem vita eterna, peccatum fugiunt, virtutemque amando, iniuriam detestantur. S. Rupert. in Cant. l. 6.

Statuta tua aspernitas est palma. Cant. 7. 7. Hebr. hic statuta tua. S. pet. magnitudo tua; quod Complantes referunt ad id, quod processit: quoniam decora charissima in Cœ. delitatis tuis, hac magnitudo tua. Symmach. hic inventus, vel statua tua. Cornelius hic.

Parvus in vos regnum Dei. Luc. 11. 20. Regnum Dei amor est ejus. Sim. de Cœ. l. 5.

Ex Patribus, & aliis.

Duas istas civitates Hierusalem, & Babyloniam, faciunt duo amores: Hierusalem facit amor Dei, Babyloniam amor facili. Interrogat ergo se quisque, quid amet? & inveniet, unde fit civis: & si invenier citem Babylonie, extirpere cupiditatē, planet charitatem. Si autem se invenier citem Hierusalem, toleret captivitatem, spem libertatem. S. Aug. in Ps. 6. 4. proprie. initium.

Uniquisque Hierusalem, aut Babylonis, civis est. Sicut enim per amorem Dei quicunque sanctus civis Hierusalem efficitur, ita per amorem facili omnis iniquus in Babylonie stratura operatur. S. Greg. in P. Poenit. 50.

Inebriat amor Dei ad contemptum Mundi; calefacit, quia ferventes facti; acutus, quia erudit; acutus; & fortis, quia erudit; & fortis, & carnis, & mundi, & demonibus, invincibilis; & obliviosus eorum, quæ retro sunt. S. Bernard. sup. Salv. Reg. fer. 4.

Vixi comparatur amor Divinus? vixi enim principalis est fons. Id. de dign. div. am. l. c. 7.

Primus amoris nativitas locus est Deus. Id. lib. de amore cap. 2.

Ipsa charitas est oculus, quo videtur Deus. Id. c. 6.

Quid nimis, si regnum celorum vim patitur? ipse Dominus violenti amoris vulnus sufflitum. Si plures habes oculos, omnes alios clade, ut hoc uno utaris, quo solo dilectum intueri soles, & quo solo vales. Qui directus intueri volunt, alterum oculum claudunt, alterum intendunt; & cum ipsi patitur, quo cernunt, stringunt, ut stricto efficacius contempletur acuminem. Gilb. Abb. in Cant. fer. 30.

Deliciatur, ac molle vinculum, est Dei dilectio; & tamen gladius acutus eam scindere non potest. Delicietur tyrannus membra fanaticorum Martyrum; & charitatem autem eorum nequam dissecare poterunt. S. Ephrem. de judicio extremo, & de compuncto.

Quis neget, amorem spiritualium ignem esse? rectè itaque, illa mentis in superna elevatione, ex fervore dilectionis oritur, fumo, ni fallor, comparatur. Quid autem intelligimus per eummodum fumum, nisi devote mentis desiderium? quasi ergo fumus anima in superna ascendi, quando dilectione fervore, & in hoc ipsum urgente, fumus desiderium supermetus rapit; Rich. à S. Viñ. de arc. de myst. l. 5. c. 6.

S. Dionys. Areop. de div. nom. cap. 4. p. 1. dixit: motum divini amoris circulo esse similem; qui circulo dicitur: ille enim incipiens ab uno punto circumducatur, finiturque in eodem, à quo incepserat. Ita opera Dei, quæ in prædictina-

§. III.